

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Michal Vitek (Kulturální studia)

Název práce: Grimdark – studie výskytu a aplikace nového podžánru v moderní fikci

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Práce je analýzou materiálu, jímž je universum Warhammer 40 000, generované postupně od roku 1987 stolní válečnou hrou a souvisejícími produkty. Michal Vitek tento materiál analyzuje z hlediska teze o subžánrovém potenciálu, skrývajícím se pod názvem grimdark. Práce si tak všímá i obecnějších způsobů vymezování žánrů a podžánrů.

Práce nabízí zhruba 80 stran textu, jehož jádrem je 6 kapitol. Ty už nejsou dále členěny. Dojem toku slov, který je pro výklad charakteristický, je ještě umocněn nepřiliš frekventovaným členěním na odstavce. Dosti často tak celou stránku zabírá odstavec začínající na stránce předchozí a končící až na stránce následné; standardem je pak jedno odstavcové odsazení na stránce. To do jisté míry komplikuje vnímání, protože čtenář se ocitá v přívalu nijak už nečleněného a nehierarchizovaného textu. Orientaci v textu pak ještě stěžují pasáže, které plynule přecházejí od popisů jevového k zajímavým úvahovým postřehům či nosným pasážím, jež jsou však v toku textu ztraceny a je dosti snadné je přehlédnout.

Práce posuzovaná z hlediska kritérií pro práce diplomové tedy trpí tím, že mluvení je v textu víc než myšlení. Výklad je založen na chrlení slov, v němž se místy (resp. v určitých pasážích a při řešení některých témat) skrývají pozoruhodné nápady a myšlenky, ale chybí v něm hlubší analytická rozvaha, ochota zastavit se a věci promyslet do hloubky. Práce se spokojuje s velmi letmo, od boku nahozenými formulacemi (např. „Protipólem vizuality je občasný problém vizuality“, s. 54), které už nebyl čas precizovat, ukáznit a stylizačně zeditovat.

Dalším rysem, který s výše vylíčeným stylem výkladu souvisí a – opět negativně – jej poznamenává, je i minimální dialogičnost vůči odborné literatuře k předmětu. Je-li jádrem práce úvaha o subžánrovém charakteru grimdarku, působí podivně, že práce jen dvakrát vezme v potaz základní monografii k tématu – Šidákův *Úvod do studia genologie*. Minimalistické zapojení odborné literatury do výkladu charakterizuje celou práci – autor vytváří monologickou promluvu, založenou na vlastních nápadech; má jich sice dost, ale sám tento rys je odchylkou od standardů odborného psaní.

Na druhé straně je třeba pozitivně ocenit enormní rozsah materiálu, který je Michal Vitek schopný do výkladů vtáhnout. Jeho obeznámenost s materiálem je pozoruhodná, stejně jako schopnost hledat souvislosti s širokou a různorodou paletou všemožných děl v celém rozsahu od románů přes komiksy až po filmy a počítačové hry. Takováto znalost popkulturního materiálu je na naše poměry obdivuhodná, zvláště když z výkladu je patrné, že nejde o povrchní povědomí o existenci děl, k nimž odkazuje, ale o jejich dobrou znalost a zkušenost s nimi. Výklad tohoto materiálu prokazuje zároveň schopnost výstižné charakterizace, výbornou obeznámenost s kontextem, genezí i recepcí.

O autorových schopnostech svědčí i pokusy obohatit výklad odkazy na kanonická díla estetiky umění či filosofie. Využití podnětů z Schopenhauera či Junga je nápadité; akorát že takovýto nápad je jen letmo rozvinut, vnesen do výkladu a pak zas opuštěn rychlým výletem k jiným záležitostem. Schopnosti koncentrace, ochoty k zastavení a pomalému myšlení a psaní potřebuje autor rozvinout. Některé části diplomové práce (pasáže o vizualitě, kapitola Otázky digitálního umění) jsou precizně formulované, nápadité a myšlenkově velmi podnětné, protože se jim daří precizně popsané rysy materiálu zobecňovat do nosných a srozumitelně vyjádřených závěrů.

Práci jako celek vnímám jako přínosnou především z hlediska typu a šíře představeného materiálu a z hlediska povedených postřehů, které od popisu dojdou až k zajímavé interpretaci jevu či rysu. Proto ji doporučuji k obhajobě. Z hlediska hodnocení se nakonec přikláním ke známce velmi dobře, ale jde o výsledek dlouhého váhání mezi touto známkou a známkou dobře.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 6. 6. 2023

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------